

قصص نفس از منظر قانون مجازات اسلامی

نویسندگان:

سارا ویسی

کیوان کرمان

آرمین حامدی نیا

سرشناسنامه:	ویسی، سارا، ۱۳۷۲ -
عنوان قراردادی:	ایران. قوانین و احکام -- Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور:	قصاص نفس از منظر قانون مجازات اسلامی / نویسندگان سارا ویسی، کیوان کرمان، آرمین حامدی‌نیا؛ ویراستار سارا کاکائی، سرور کاکائی.
مشخصات نشر:	تهران: انتشارات پل، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری:	۱۳۰ ص.
شابک:	978-964-233-389-9
وضعیت فهرستویی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه.
موضوع:	قصاص (فقه) - ایران -- Lex talionis (Islamic law- Iran)
شناسه افزوده:	کرمان، کیوان، ۱۳۶۷ -
شناسه افزوده:	حامدی‌نیا، آرمین، ۱۳۷۶ -
رده بندی کنگره:	BPV/۱۹۵
رده بندی دیویی:	۳۷۵/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی:	۸۷۲۴۰۸۰
www.ketab.ir ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۳-۳۸۹-۹ شابک: ناشر: انتشارات پل سال چاپ: اول ۱۴۰۰ شمارگان: ۵۰۰ نسخه قیمت: ۵۸۰۰۰ تومان iranian_law_publication پ	

«کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ می‌باشد»

آدرس: تهران - انقلاب - خیابان لبافی نژاد - بین خیابان فخررازی و خیابان دانشگاه - پلاک ۱۷۴ - طبقه ۲ - واحد ۴ - تلفن: ۶۶۴۶۹۶۰۸

در ابتدا تعریفی از قصاص را مطرح می‌کنیم: «قصاص از نظر لغوی یعنی دنباله‌روی و پیگیری نمودن اثر چیزی است و در معنی اصطلاحی پیگیری نمودن اثر جنایت و ضرب و جرح را گویند به گونه‌ای که قصاص کننده عیناً همان جنایت وارده را بر جانی وارد نماید.

در مقررات قصاص در قانون نارسایی‌های شکلی و ماهوی وجود دارد نارسایی‌های شکلی به معنای وجود اشکالاتی است در قانون که اولاً باعث ایجاد اختلال در نظم منطقی قانون و عدم انسجام و هماهنگی ظاهری مقررات قانونی شود و ثانیاً ممکن است در مواردی وجود این اشکالات صوری موجبات برداشت‌های ناصحیح از مفاد قانون و ملاً سبب تحقق نارسایی‌های ماهوی شود.

از نارسایی‌های شکلی قانون مجازات اسلام می‌توانیم به: ۱- عدم تفکیک مقررات ماهوی از مقررات شکلی قصاص نفس ۲- عدم تفکیک قواعد عام و خاص قصاص نفس ۳- عدم انطباق عناوین فصول و مواد قانونی مربوطه است.

عدم تفکیک مقررات ماهوی از شکلی قصاص نفس

در توضیح باید گفت حقوق جزا جنبه‌ی ماهوی دارد و آیین دادرسی کیفری جنبه‌ی شکلی که این دو با هم متفاوت هستند. تفکیک بین قواعد

شکلی و ماهوی را معمولاً علمای حقوق بر مبنای موضوعات آنها استوار ساخته‌اند که قواعد کیفری ماهوی قواعدی هستند که اعمال مصنوع را تعریف کرده و در نوع یا میزان مجازات تغییر ایجاد می‌کنند یا بدعتی در قواعد عمومی حقوق جزا به وجود می‌آورند. ولی قوانین شکلی برای پیشگیری از اشتباهات قضایی و اعمال هر چه بهتر عدالت کیفری وضع شده و ناظر بر قوانین آیین دادرسی کیفری می‌باشد.

عدم انطباق عناوین فصول و مواد قانونی مرتبط

عدم تقسیم‌بندی صحیح و دقیق مطالبی را که مقنن در حدود آن بوده است تا آنها را در قالب مواد قانونی بیان نماید سبب شده که در اکثر مقررات کتاب قصاص از قانون مجازات اسلامی برخی از مواد قانونی مشاهده گردد که عناوین فصول و ابواب با هم تطابق ندارند نتیجه‌گیری می‌شود که تقسیم‌بندی‌های مقررات قانونی همواره با انتخاب عناوین برای ابواب و فصول می‌تواند یاری‌دهنده در جهت تبیین مقاصد او در مقام تدوین مقررات قانونی باشد.

نارسایی‌های برآمده از فقد قانون در مقررات کتاب قصاص نفس فقد قانون در رابطه با حالات مختلف اولیاء دم در قصاص، قصاص یک حق شخصی است که قرآن در آیه‌ی شریفه‌ی ۳۳ اسراء به آن اشاره کرده است. در قتل، اولیاء دم باید مطالبه‌ی اجرای قصاص را داشته باشد که قصاص انجام شود وگرنه قصاص قابل اجرا نیست.